

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/208044,Uroczystosci-upamietniajace-mjr-Alicje-Wnorowska.html>
28.02.2026, 02:09

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Uroczystości upamiętniające mjr Alicję Wnorowską

20 października 2024 r. w Przemyśle została odsłonięta tablica upamiętniająca mjr Alicję Wnorowską.

20.10.2024

[Armia Krajowa](#)

Uroczystość rozpoczęła się Mszą świętą pod przewodnictwem ks. bp. Krzysztofa Chudzio w Bazylice Archidiecezjalnej w Przemyśle. Następnie, w asyście Kompanii Honorowej 20. Przemyskiej Brygady Obrony Terytorialnej i pocztów sztandarowych, uroczystie odsłonięto na ulicy Matejki 13, tablicę upamiętniającą major Alicję Wnorowską, żołnierza Armii Krajowej, oficera Brygad Wywiadowczych organizacji Wolność i Niezawisłość, skazaną na karę śmierci za działalność niepodległościową.

- Od grudnia 1944 roku, jako pracownica Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Przemyśle, zdobywała informacje i przekazywała je konspiracyjnej organizacji niepodległościowej. Dzięki działalności mjr Alicji Wnorowskiej udało się uratować wielu żołnierzy podziemia niepodległościowego

- podkreślił podczas uroczystości dr hab. Dariusz Iwaneczko dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, który przedstawił jej sylwetkę.

W uroczystościach udział wzięli m.in.: rodzina, a wśród nich wnuczka Alicji Wnorowskiej - Agnieszka Wnorowska, poseł na Sejm RP i prezes Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego Marek Kuchciński, wicemarszałek województwa podkarpackiego Piotr Pilch, duchowieństwo na czele z ks. bp. Krzysztofem Chudzio i ks. prał. Mieczysławem Rusinem, żołnierze i kombataneci. Był obecny także prezes Stowarzyszenia Wolność i Niezawisłość Zbigniew Młyniec, Bogusław Zaleszczyk oraz mieszkańcy Przemyśla.

Pamiątkową tablicę ufundował Instytut Pamięci Narodowej. Autorem tablicy jest przemyski artysta rzeźbiarz Marian Szajda, który odlew popiersia Alicji Wnorowskiej podarował jej wnuczce, Agnieszce Wnorowskiej.

Podczas wydarzenia, w siedzibie Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego, została zaprezentowana wystawa okolicznościowa poświęcona Alicji Wnorowskiej. Odbyła się także sesja popularnonaukowa - referat m.in. na temat podziemia niepodległościowego po II wojnie światowej wygłosił dyrektor rzeszowskiego oddziału IPN dr hab. Dariusz Iwaneczko.

Organizatorzy uroczystości: Przemyskie Towarzystwo Kulturalne oraz rzeszowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej.

* * *

Alicja Wnorowska - urodziła się w 1918 roku w Morawicy w rodzinie oficera armii austriackiej a potem polskiej. Dzieciństwo i czas edukacji spędziła w Przemyśle. Kiedy do miasta weszli Sowieci (wrzesień 1944) rozpoczęła służbę na rzecz Brygad Wywiadowczych AK, następnie podległych

Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj, a ostatecznie Zrzeszeniu „WiN”. Wpływ na rozpoczęcie działalności konspiracyjnej miała jej przyjaźń z zaangażowaną wcześniej w pracę dla podziemia – Ireną Szajowską. Alicja posługiwała się pseudonimami „Alina”, „Elżbieta” oraz „Ewa”. Pracę tajnego agenta rozpoczęła w wyniku poznania – pod koniec 1944 roku, na zabawie tanecznej – sekretarza komunistycznej partii, który nie przypuszczając, że ma do czynienia z czynną działaczką konspiracji – zaproponował jej pracę w UB. Pracując w UB, związała się z zatrudnionym tam obywatelem ZSRS, porucznikiem LWP – Józefem Zapędowskim. Alicja chciała założyć z nim rodzinę, uważając go za przyzwoitego człowieka. Józef chciał odejść ze służby dla NKWD i pracować jako nauczyciel.

20 września 1946 roku oboje zostali aresztowani przez władze komunistyczne. Osadzono ich w więzieniu na Zamku w Rzeszowie. 27 marca 1947 roku, będąc w ósmym miesiącu ciąży, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie została skazana na karę śmierci. W celi więziennej, bez niczyjej pomocy, urodziła syna Stanisława. Zmieniono wtedy jej wyrok na dożywotni pobyt w więzieniu. Po kilku miesiącach skierowano ją do więzienia w Fordonie gdzie rozdzielono ją z dzieckiem. Ciężko chorego chłopca wydano jej bliskim. Przez kilka lat Alicja była przekonana, że Stanisław nie przeżył, a rodzina oszukuje ją informacjami o chłopcu, ponieważ chce oszczędzić jej traumy.

W 1955 roku karę dożywotnia zamieniono na karę 10 lat pozbawienia wolności i jeszcze w tym samym roku została zwolniona z więzienia. Po odzyskaniu wolności zamieszkała z synem. Ojciec Stanisława, Józef, prawdopodobnie został wywieziony na Wschód, skąd nigdy nie wrócił.

Alicja Wnorowska zmarła w 2008 roku.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Przemyśl

Rzeszów

Armia Krajowa

Uroczystości